

FLORA- & FAUNAWET ONDERZOEK

t.b.v. NIEUWBOUW “HET BAKEN”

te GOUDERAK.

R.J.S. Terlouw.

IN OPDRACHT VAN: **Stichting “Het Baken”.**

FLORA- & FAUNAWET ONDERZOEK

t.b.v. NIEUWBOUW HET BAKEN

te GOUDERAK.

R.J.S. Terlouw.

COLOFON:

© **Bui-tegewoon, groenprojecten** ♦ publicatie 2015-16

Ouderkerk aan den IJssel, september 2015 (*versie met aanpassing dd okt.2015*).

Status	: Definitief
Auteur	: R.J.S. Terlouw.
Fotografie & Research	: D. Buisman.
In opdracht van	: Stichting "Het Baken".

Disclaimer:

De inhoud van dit rapport is met uiterste zorg samengesteld. De informatie in dit document wordt aangeboden zonder enige garantie. **BUI-TEGEWOON, groenprojecten** sluit alle aansprakelijkheid uit voor enigerlei directe of indirecte schade, van welke aard dan ook, die voortvloeit uit of verband houdt met het gebruik van dit document.

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt door middel van drukwerk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder schriftelijke toestemming van **BUI-TEGEWOON, groenprojecten** en de opdrachtgever, noch zonder toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

INHOUDSOPGAVE

1]	Inleiding en doel.	1.
2]	Omschrijving projectgebied	2.
3]	Doel van het onderzoek	2.
4]	Werkwijze	3.
5]	Interview, bureaustudie en veldbezoek.	4
	5.1. Voorgenomen ontwikkeling	4
	5.2. Huidige situatie	4
	5.3. Beschermde natuurwaarden	6
	5.4. Beknopte levering NDFF & raadpleging overige bronnen	6
	5.5. Veldopnamen 2015	8
6]	Beoordeling soortgroepen, beschermde soorten en –situaties t.o.v. het bouwplan	9
7]	Conclusies.	11
	Gebruikte literatuur en bronnen	11

Bijlage:

Rapportage Vleermuis onderzoek Gouderak - Habitus Natuur en Landschap

1]. Inleiding en doel.

Verenigingsgebouw “Het Baken” is gevestigd aan de Kerkstraat 3a 2831 AS te Gouderak en biedt onderdak aan alle vorm van kerkenwerk van de Hervormde Gemeente Gouderak. Het wordt beheerd door de stichting “Het Baken”.

Naast het kerkenwerk zijn er een aantal vaste gebruikers en wordt het gebouw verhuurd voor vergaderingen, jubilea, condoleancebezoeken, etc.

Momenteel zijn de Stichting Het Baken en de Hervormde Gemeente Gouderak bezig met de ontwikkeling van een nieuw verenigingsgebouw op de huidige locatie. De bestaande bebouwing zal worden gesloopt alvorens de nieuwbouw kan worden gestart.

Ten bate van het verkrijgen van de benodigde vergunningen en ontheffing dient onder andere een Flora en faunawettoets plaats te vinden. Ten bate van een eerder plan heeft in 2011 een quickscan in het kader van de Flora- en faunawet plaatsgevonden (*Hovens en Lenstra, 2011*). Op basis van de uitkomsten van deze quickscan is aanvullend onderzoek verricht m.b.t. Vleermuizen en broedvogels met jaarrond beschermde nesten (*Reuver, 2012*)

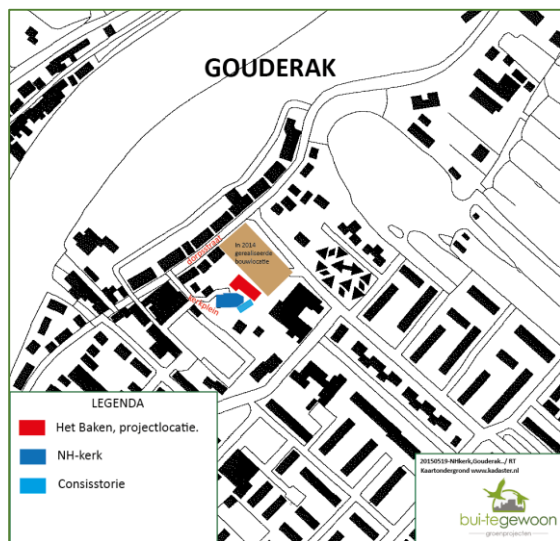
Als gevolg van stagnatie in de planvoorbereiding en enkel aanpassingen aan het bouwplan zijn deze onderzoeken niet meer actueel genoeg voor de nieuwe vergunning aanvraag.

Stichting Het Baken heeft Bui-tegewoon, groenprojecten verzocht de Flora- en faunawet toets te actualiseren en nieuw onderzoek naar het mogelijk voorkomen van vleermuizen, huismus en gierzwaluwen uit te voeren.

De onderhavige rapportage vormt de uitwerking van deze opdracht.

2]. Omschrijving projectgebied.

Het projectgebied is gelegen in het centrum van het dorp Gouderak aan de Kerkstraat 3a 2831 AS te Gouderak. Het grenst direct aan het terrein waarop de Nederlands Hervormde kerk en de pastorie zijn gevestigd.

Figuur 1. Ligging van het projectgebied.

Het perceel waarop het huidige verenigingsgebouw is gevestigd is half verhard met grind en wordt afgescheiden met hagen van een naastgelegen voetpad. Aan de noordoostzijde ligt een smalle strook met bodembedekkende beplanting. Langs de oostzijde loopt een smalle watergang die in zijn geheel is beschoeid. Langs deze watergang is een gemengde houtsingel met zowel inheemse bomen en struiken als cultuurgewassen aanwezig.

3]. Doel van het onderzoek.

Voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning dient te worden onderzocht of beschermde planten en dieren worden verstoord of gedood en/of hun leefomgeving wordt aangetast. Tijdens een eerder uitgevoerde Quicksan Flora- en fauna wet (Hovens en Lenstra, 2011) is gebleken dat mogelijke effecten op beschermde soorten vanuit de Flora- en faunawet vooral zijn gelegen in broedvogels (huismus en gierzwaluw) en vleermuizen. Het voor deze soorten uitgevoerde aanvullende onderzoek uit 2011 (Reuver, 2012) is door vertraging in de ontwikkeling van het bouwplan van onvoldoende recente datum, waardoor een nieuw onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

Als doelstelling voor het onderzoek is vanuit de gemeente Krimpenerwaard de volgende opdracht geformuleerd:

- “Het vaststellen (of uitsluiten) van verblijfplaatsen van vleermuizen, huismussen en/of gierzwaluwen”.

Afgeleide onderzoek vragen zijn hierbij:

- Wat zijn de effecten op door de Flora- en faunawet beschermde soorten, veroorzaakt door de beoogde ontwikkeling / werkzaamheden en wordt hiermee de wet overtreden?
- Zijn mitigerende maatregelen en/of zorgplicht maatregelen nodig om overtreding van de Flora- en faunawet te beperken of te voorkomen?

Door de Stichting Het Baken is verzocht tevens de eerdere quickscan opnieuw te toetsen.

De onderzoeksperiode dient hierbij, van uit de activiteitperiode en waarneembaarheid van gevraagde soorten, tussen mei en september te liggen. Het vleermuis onderzoek dient conform het Vleermuis protocol 2013 te worden uitgevoerd.

4]. **Werkwijze.**

Daar bij aanvang van de toets de maand mei al was gevorderd is direct na gunning van de opdracht een eerste bezoek aan het projectgebied gebracht. Tijdens dit bezoek is een beoordeling van het gebouw gemaakt, waarbij speciaal is gelet op geschikte holten, nissen en overige plaatsen voor broedende vogels en / of vleermuizen. Tevens is de directe omgeving van het gebouw beoordeeld op aanwezigheid van beplantingen en overige elementen die mogelijk verblijfplaats bieden aan (beschermde) flora- en fauna. Voorafgaand aan deze inspectie is in de vroege ochtend het gebouw van af drie zijden steeds gedurende 20 minuten geobserveerd op bezoek en/of zangposten van vogels die aanwijzingen zouden kunnen geven tot de aanwezigheid van broedvogels.

Ten bate van de flora- en faunatoets in het algemeen en het specifieke onderzoek aan broedvogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Oriëntatie op voorgenomen ontwikkeling van het projectgebied;
- Doornemen van de in 2011 uitgevoerde quickscan en het aanvullende onderzoek;
- Opname van gebouw en omgeving binnen de invloedsfeer van de voorgenomen activiteiten op mogelijk habitat van beschermde soorten;
- Uitvoeren van een bureaustudie naar beschermde gebieden, soorten en of habitats op de ontwikkelingslocatie en in de directe omgeving;
- Uitvoeren van een bureaustudie naar soorten die mogelijk aanvullend op de in 2011 opgestelde quickscan naar voren komen uit het onderhavig onderzoek;
- Inventarisatie op aanwezigheid en gebruik van het gebouw door huismussen gedurende drie bezoeken in de laatste decade mei, eerste decade juni en eind juni;
- Inventarisatie op aanwezigheid en gebruik van het gebouw door gierzwaluwen gedurende drie bezoeken in de periode 01 juni – 15 juli met een tussenliggende periode van steeds minimaal 10 dagen;
- Uitvoeren van vleermuisonderzoek naar zowel zomer-, paar-, kraam- en winterverblijfplaatsen conform het vleermuisprotocol van het Netwerk voor groene bureaus (2013). Waarneming periode zijn hierbij eind mei – juli (zomer, en kraamverblijfplaatsen) en half augustus – september ten bate van paar- en winterverblijfplaatsen;
- Analyseren van de gevonden resultaten bij bureau- en veldonderzoek en opstellen van een rapportage ten behoeve van het bevoegd gezag;

Alle inventarisaties en onderzoeken zijn uitgevoerd door daartoe bekwame ecologen, waarbij de optimale periode van de dag en of nacht is benut conform de handleidingen voor het onderzoek naar betreffende soorten van SOVON (vogels) en Netwerk groene Bureaus (vleermuizen). Steeds zijn de voorwaarden gesteld aan de minimale weer- en weeromstandigheden zorgvuldig toegepast.

5]. Interview, bureaustudie & veldonderzoek.

5.1.] Voorgenomen ontwikkeling.

Tijdens een op 17 augustus 2015 gehouden gesprek met vertegenwoordigers van de Stichting Het Baken is het voorgenomen bouwplan nader toegelicht. De onderstaande informatie is hierbij verkregen.

De voorgenomen ontwikkeling betreft de nieuwbouw van het verenigingsgebouw “Het Baken” in Gouderak.

Op het te bebouwen perceel is sinds de jaren zestig van de vorige eeuw het huidige verenigingsgebouw “Het Baken” gevestigd. Er heeft sedert deze vestiging geen ander gebruik dan erf en opstal van dit gebouw plaatsgevonden.

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit het geheel afbreken van de huidige opstal en het opnieuw opbouwen van een verenigingsgebouw compleet met fundering en heiwerk.

De herbouw zal grotendeels op het bouwvlak van de huidige opstal plaatsvinden. Om een evenwijdige gevellijn te verkrijgen met de noordelijk gelegen nieuwbouw woningen wordt de gevellijn iets verplaatst. Het nieuwe verenigingsgebouw zal zowel m.b.t. gevellijn als de kapconstructie aansluiten bij de huizenblokken aan de noordzijde.

In tegenstelling tot de huidige opstal wordt de nieuwe opstal een gebouw met twee vloerlagen en een pannendak.

Voor de realisatie van het voorgenomen bouwplan worden geen andere delen dan de bouwlocatie en de directe omgeving, stel een strook van 10- tot 15 meter rondom het bouwvlak, gebruikt voor werkzaamheden. Aan en afvoer van materialen zijn voorzien vanaf de oostzijde via de aanvoerrote van het winkelcentrum en met een tijdelijke voorziening over de hier gelegen watergang.

De zuidelijk gelegen watergang wordt niet beïnvloed door of tijdens de bouw. Ten bate van de bouw en/of de herinrichting van het terrein wordt de bodem bedekkende beplanting aan de noordoostzijde en een solitaire es aan de oostzijde van het huidige gebouw verwijderd.

5.2] Huidige situatie.

De te verwijderen opstal ten bate van de nieuwbouw betreft het voormalige verenigingsgebouw “Het Baken”, dat sedert het begin van de jaren zestig van de vorige eeuw op deze plaats is gevestigd.

Het gebouw is opgebouwd uit een betonnen fundering en een circa 1.15 meter hoge opgemetselde grondlaag. Op een onderlinge afstand van circa 5.00 meter zijn hier pilaren op gemetseld waartussen houten kozijnen staan gesteld. Het betreft een enkel laags gebouw met een flauw dak talud wat is bekleed met bitumen. Een fotoregistratie van het gebouw is opgenomen in figuur 2, een plattegrond in figuur 3.

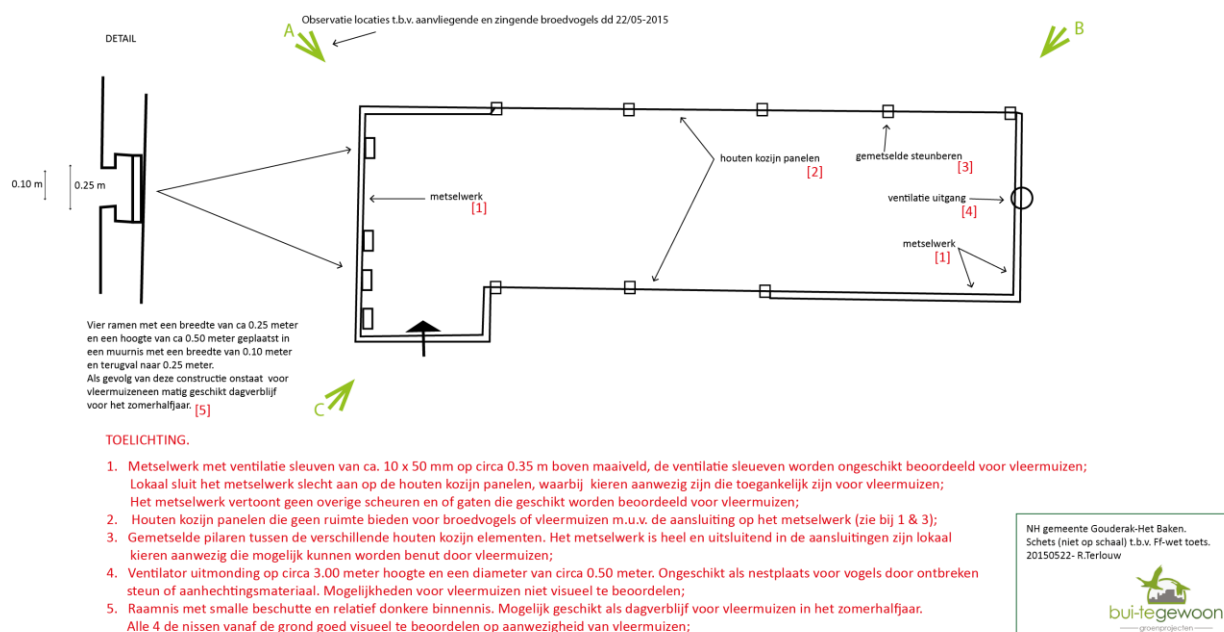

Figuur 2. Het Baken, noord oostgevel

- westgevel

- oostgevel

Beschrijving na visuele inspectie t.b.v. quickscan Ffwet van "Het Baken", activiteiten gebouw van de Nederlands Hervormde gemeente Gouderak.

Figuur 3 Beschrijving te slopen opstal.

Het erf is grotendeels half verhard met een grind bedekking. Beplantingen zijn beperkt aanwezig en bestaan uit laag blijvende bodembedekkers aan de noordoostzijde, een jonge haag van haagbeuk (*Carpinus betulus*) aan de noordzijde en een oude dichte haag van Vuurdoorn (*Pyrrocantha coccinea*). Dicht tegen de oostgevel staat een solitaire es (*Fraxinus excelsior*) figuur 4, die naar verwachting zal moeten wijken voor de nieuwbouw. Deze boom bevat geen jaarrond beschermde nesten en of holten. Aan de overzijde van de oostelijk gelegen watergang is een langs een deel een gemengde houtsingel met zowel inheemse als cultuurgewassen aanwezig met een hoogte van circa 6 meter. De singel bevat geen holte bomen (figuur 4)

Figuur 4 Te verwijderen es.

Direct aangrenzend aan het erf staan de Nederlands Hervormde kerk en de bij behorende pastorie. Deze gebouwen worden zorgvuldig afgeschermd van de bouwlocatie.

5.3] Beschermde natuurwaarden.

Natuurbeschermingswet.

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van natuurgebieden in Nederland. Het gaat daarbij om de bescherming van gebieden van nationaal belang (de Beschermde Natuurmonumenten) en van internationaal belang (Natura 2000). In een groot aantal gevallen overlappen de Beschermde Natuurmonumenten met gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000 gebied. De waarden die behoren bij het Beschermde Natuurmonument zijn dan meegenomen in het Natura 2000-ontwerp- of concept-aanwijzingsbesluit.

Beschermde natuurmonumenten in de zin van de wet zijn niet aanwezig in de directe omgeving van het plangebied. Enigszins in de nabijheid ligt het Natura 2000 gebied Reeuwijkse plassen op circa 5500 meter naar het noorden. Gezien aard en omvang van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling in relatie tot de afstand wordt geen effect van de ingreep verwacht op de doelstellingen voor genoemde Natura 2000 gebieden.

Nationaal Natuur Netwerk (voorheen EHS).

Grote delen van het poldergebied ten zuiden van de ontwikkelingslocatie grenzen aan de polders Middelblok en Kattendijksblok die in het kader van het Nationaal Natuur Netwerk (NNN) zijn begrenst als reservaatgebied.

De begrenzing van dit NNN gebied is gelegen op een afstand van circa 500 meter ten het zuidoosten van het plangebied. Doelsoorten van het betreffende reservaatgebied zijn soorten van open graslanden. Het NNN gebied is nog niet ingericht. De reeds verworven percelen zijn in beheer als weidevogel grasland en kruiden- en faunarijkgasland bij de Stichting Het Zuid-Hollands Landschap. Ze worden afgewisseld met percelen in gangbaar agrarisch gebruik. Het NNN-gebied wordt fysiek gescheiden van de projectlocatie door de bebouwing van de dorpskern Gouderak. Aard en omvang van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling zal geen invloed hebben op de doelstellingen van dit natuurgebied.

Provinciale verordening belangrijke weidevogelgebieden.

Graslandgebieden in de Krimpenerwaard zijn deels opgenomen in de "Provinciale verordening belangrijke weidevogelgebieden". Het bovengenoemde NNN-gebied in de polders Middelblok en Kattendijksblok te Gouderak is opgenomen op deze plankaart. Als gevolg van de ligging van de planlocatie op een afstand die groter is dan de verstoringafstand van weidevogels t.o.v. bebouwingen en de tussenliggende dorpsbebouwing zal geen effect van de voorgenomen ontwikkeling op het weidevogelgebied optreden.

5.4] Beknopte levering NDFF en raadpleging overige bronnen.

Via de aanvraag 'beknopte levering' bij het Natuurloket vanuit de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF) is beoordeeld welke informatie er over het voorkomen van beschermde soorten bekend is en met welke volledigheid soorten in het gebied reeds zijn onderzocht.

De geleverde gegevens hebben betrekking op het voorkomen van soorten gedurende de periode 2005 – 2015.

De ontvangen rapportage (OHNL-2015-4152, dd 26/07-2015) laat zien dat het kilometerhok waarbinnen de ontwikkelingslocatie is gelegen voor vaatplanten, vogels, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders en libellen als voldoende onderzocht wordt beoordeeld. De overige soortgroepen scoren een slechte- of onbepaalde onderzoekintensiteit. Van vaatplanten, zoogdieren, (broed)vogels, reptielen, vissen, dagvlinders en libellen wordt het voorkomen van soorten uit tabel 2 & 3 Ff-wet uit het kilometerhok gemeld. Een samenvatting van de resultaten uit de beknopte levering is weergegeven in tabel 1.

soortgroepen	Volledigheid onderzoek	Rode lijst	Ffwet tab 1	Ffwet tab 2&3	Ffwet vogels	HRL bijl II	HRL bijl IV
Vaatplanten	goed	7	1	5			
Mossen	niet						
Korstmossen	slecht						
Paddenstoelen	onbepaald						
Zoogdieren	onbepaald	1	9	1			1
Vogels	goed	42			162		
Amfibieën	goed		4				
Reptielen	redelijk	1		1			
Vissen	goed	3		1			
Dagvlinders	goed			1			
Macronachtvlinders	onbepaald						
Micronachtvlinders	onbepaald						
Libellen	goed	4		1			1
Sprinkhanen/krekels	onbepaald	1					
Over.ongewervelden	onbepaald						

Tabel 1. Voorkomen van soorten per soortgroep in kilometer hok 106-444 volgens NDFF.

De resultaten in relatie tot de aanwezige habitat geven aanleiding specifiek te kijken naar muurplanten, broedvogels en vleermuizen. De overige mogelijk voorkomende zwaarder beschermde soorten op basis van de NDFF uitdraai worden als gevolg van het ontbreken van geschikt biotopen en/of het niet beïnvloeden van voor de betreffende soortgroepen relevante biotopen niet verwacht.

Naast beoordelen van de beknopte levering zijn de websites waarnemingen.nl en telmee.nl bezocht waarin gericht is gezocht op voor het plangebied relevant geachte soorten voor de periode 01 januari 2010 tot heden. Ook is het natuur wetenschappelijk archief van Bui-tegewoon-groenprojecten geraadpleegd waarvoor de eigenaar, woonachtig in Gouderak, sedert 1969 natuurregistraties heeft verricht.

Uit het raadplegen van de websites waarneming.nl en telmee.nl zijn geen aanvullingen verkregen op de raadpleging van de NDFF database, die relevant worden geacht voor het flora- en faunawet onderzoek op de projectlocatie.

In het waarnemingen archief van Bui-tegewoon zijn oudere gegevens aanwezig van broedvogels en vleermuizen. Hieruit blijkt dat bij broedvogel inventarisaties in de jaren negentig van de vorige eeuw en in 2004 geen broedgevallen van huismus en gierzwaluw aanwezig waren op of rond de ontwikkelingslocatie. Zowel Gierzwaluwen als huismussen broeden destijds in de directe omgeving in enkele panden aan de Dorpstraat.

Na herontwikkeling van de noordelijke bebouwing van de Dorpstraat in de jaren negentig van de vorige eeuw, als gevolg van de sanering van de Zellingwijk is de broedpopulatie gierzwaluwen in de kern Gouderak fors in aantal afgenomen. In 2009 is tijdens een tweetal bezoeken vastgesteld dat het merendeel van de boven de kern van Gouderak foeragerende Gierzwaluwen hun broedplaatsen heeft in de Dorpstraat van de voormalige gemeente Moordrecht. Ook aan de westzijde van de Dorpstraat in de kern Gouderak was in dat jaar nog een kleine broedpopulatie gierzwaluwen aanwezig.

In 2011 is een natuurtoets uitgevoerd, ten bate van nieuwbouw van het Baken, alsmede enkele andere ruimtelijke ontwikkelingen in en rond het onderhavige projectgebied. Tijdens dit verkennende onderzoek zijn geen broedgevallen in het huidige projectgebied vastgesteld (Reuver, 2011).

Van Vleermuizen is het voorkomen van laatvlieger en gewone dwergvleermuis uit de kern van Gouderak bekend uit de eerste jaren van de 21e eeuw. Naast enkele panden in de Dorpstraat, de Smitsstraat en de Langerol zijn waarnemingen bekend van de naast de projectlocatie gelegen Nederlandse Hervormde Kerk en de bijbehorende consistorie (Terlouw, div. jaren).

Tijdens het verkennend onderzoek uit 2011 ten bate van de eerdere natuurtoets voor de projectlocatie zijn in nabijgelegen gebouwen waaronder de kerk verblijfplaatsen vastgesteld. Bij dit onderzoek is daarnaast, eenmalig, een dagrustverblijf van de gewone dwergvleermuis tegen gebouw het Baken vastgesteld (Reuver, 2011).

5.5] Veldopnamen 2015.

De ontwikkelingslocatie is op verschillende momenten bezocht ten bate van onderzoek en inventarisaties. De bezoekdata met informatie over tijdstippen, weeromstandigheden en doelstellingen van de bezoeken zijn weergegeven in tabel 2.

Bezoek datum	Type bezoek	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden				
				Bewolking	Neerslag	Temp °C	Windrichting	Windkracht
22 mei	Huismus	06.30	07.30	4/8	Geen	+ 14	NW	3
	Opname locatie	7.30	08.00					
08 juni	Huismus	05.50	06.50	2/8	Geen	+ 11	NNO	3
	Gierzwaluw	20.00	20.40	4/8	Geen	+ 16	NNO	3
16 juni	Vleermuizen	22.00	24.00	6/8	Geen	+11	ZW	3
26 juni	Huismus	08.10	09.10	4/8	Geen	+ 18	ZZW	2
	Gierzwaluw	20.45	21. 35	6/8	Geen	+ 22	ZZW	2
01 juli	Vleermuizen	22.00	24.00	1/8	Geen	+ 20	OZO	3
11 juli	Gierzwaluwen	20.20	21.05	4/8	Geen	+ 24	ZW	2
12 aug	Vleermuizen	21.15	23.15	8/8	Geen	+18	NO	3
17 aug	Gesprek initiatiefnemers	16.00	17.00	n.v.t.				
07 sep	Vleermuizen	20.15	22.15	6/8	Geen	+15	N	3

Tabel 2 Informatie omtrent de bezoeken.

In de maanden mei, juni en juli zijn tijdens drie bezoeken waarnemingen verricht die wijzen op territoria en of broedgevallen van vogels in of aan de te slopen opstal en de directe omgeving van de projectlocatie. De bezoeken zijn m.b.t. het tijdstip van de dag en de periode binnen het broedseizoen afgestemd op de specifiek te beoordelen soorten huismus en gierzwaluw, daar deze soorten jaarrond beschermde broedplaatsen hebben.

Huismussen zijn onderzocht in de vroege ochtend op 22 mei, 08- en 26 juni. Er zijn geen waarnemingen gedaan die aanwijzingen geven voor broeden in of aan de te slopen opstal.

Gierzwaluwen zijn in de avonduren beoordeeld op 08- en 26 juni en 11 juli. Van gierzwaluwen zijn geen waarnemingen verricht van territoriale of broedverdachte vogels die gebruik maken van de te slopen opstal.

Tijdens de waarnemingen zijn de volgende vogelsoorten in de omgeving van de projectlocatie foeragerend (f), passerend (p) of territoriaal (t) aangetroffen.

➤ Wilde eend (p)	➤ Gierzwaluw (p)	➤ Kauw (t)
➤ Houtduif (f)	➤ Turkse tortel (t)	➤ Ekster (f)
➤ Winterkoning (t)	➤ Stadsduif (t)	➤ Groenling (t)
➤ Huiszwaluw (p)	➤ Pimpelmees (t)	

Het onderzoek aan vleermuizen is in onder aanneming uitgevoerd door heer van Dam van bureau Habitus, natuur en landschap. Het onderzoek is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2013 (Vleermuis vakberaad en andere, 2013). Bezoeken hebben plaatsgevonden op 16 juni, 01 juli, 12 augustus en 07 september 2015, steeds bij voldoende weersomstandigheden voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek.

6]. Beoordeling soortgroepen, beschermde soorten en situaties t.o.v. het bouwplan.

De projectlocatie is gelegen binnen een dorpsbebouwing met openbaar groen en tuinbeplantingen. Langs de zuidzijde loopt een smalle afwateringssloot, de 'Domineesloot', met een breedte van circa 3.00 meter op de waterlijn. Deze sloot is geheel beschoeid en heeft geen natuurvriendelijke of anderszins begroeide oevers. Er is één opgaande boom (Es) (figuur 4) op de ontwikkelingslocatie aanwezig. Deze boom bevat geen jaarrond beschermde nesten of holten. Aan de overzijde van de sloot is een kleine houtopstand langs de oostzijde van de watergang die het gebied begrenst aanwezig (figuur 4).

Het erf behorende bij de ontwikkelingslocatie kent overwegend een half verharding van grind. De beplanting bestaat uit een haag van Vuurdoorn en Haagbeuken enkele kleine beplante delen met bodembedekkers.

Opgaande beplanting in het openbaargroen en aangrenzende tuinen is op enige afstand van de projectlocatie aanwezig en wordt niet beïnvloed door de voorgenomen ontwikkeling.

In het projectgebied en de directe omgeving (beïnvloeding) kan op basis van eerder uitgevoerd onderzoek, archief materiaal, de regionale ligging, de aanwezige habitat en het onderhavige onderzoek het mogelijk voorkomen van enkele beschermde soorten worden verwacht. Dit betreft voornamelijk soorten die zich kunnen vestigen in, aan of op bebouwingen. Uitzondering hierop zijn broedvogels die zich ook kunnen vestigen in de beplantingen die mogelijk moeten worden verwijderd of die zijn gelegen binnen een afstand waar mogelijk effecten op kunnen treden. Langs de rand van de oostelijke sloot is het niet uit te sluiten dat een wilde eend gaat broeden.

De soortgroepen waarvoor nader onderzoek nodig is zijn in tabel 2 aangegeven met **A**.

Soortgroepen	Mogelijk aanwezige beschermde soorten & soortgroepen uit tabel 2 & 3 Ff-wet en/of omstandigheden op basis van bureaustudie.	Attentie groepen
Vaatplanten	Muurplanten	A
Mossen	Geen Ff-wet soorten.	
Korstmossen	Geen Ff-wet soorten.	
Paddenstoelen	Uitgesloten op basis van habitat	
Zoogdieren	Vleermuizen (verblijf & migratie).	A
Vogels	Broedvogels algemeen. Jaarrond beschermde broedplaatsen (huismus & gierzwaluw).	A
Amfibieën	Uitgesloten op basis van habitat	
Reptielen	Uitgesloten op basis van habitat	
Vissen	Uitgesloten op basis van habitat	
Dagvlinders	Uitgesloten op basis van habitat	
Macronachtvlinders	Geen Ff-wet soorten.	
Micronachtvlinders	Geen Ff-wet soorten.	
Libellen	Uitgesloten op basis van habitat	
Sprinkhanen/krekels	Uitgesloten op basis van habitat	
Over.ongewervelden	Uitgesloten op basis van habitat	

Tabel 2. Mogelijk aanwezige beschermde soorten en situaties.

Tijdens het veldbezoek is naast de geselecteerde flora- en fauna groepen, in het algemeen gelet op habitat en/of omstandigheden waarbij zwaarder beschermde soorten zouden kunnen voorkomen. Deze situaties zijn niet aangetroffen en geven daarom geen aanleiding tot aanvullend onderzoek en/of compenserende mitigerende maatregelen.

Het te slopen gebouw is rondom beoordeeld op de aanwezigheid van muurplanten. De beschutte en beschaduwde ligging van de opstal en de aanwezigheid van de naastgelegen kerk met consistorie die lokaal geschikte omstandigheden voor muurplanten bieden gaf hier aanleiding toe. Op de naastgelegen Nederlands Hervormde kerk is een groeiplaats van een enkele Tongvaren (*Asplenium scolopendrium*) bekend (*natuurdagboek Terlouw, 2011*).

Deze plant is nog steeds aanwezig maar wordt niet beïnvloed door de voorgenomen werkzaamheden. Tijdens de opname die op 22 mei 2015 heeft plaatsgevonden zijn geen muurplanten op het te slopen gebouw aangetroffen.

Zowel uit historische gegevens (*Terlouw, 1998 & 2004*) als bij eerder verricht onderzoek (*Reuver, 2011*) zijn geen aanwijzingen voortgekomen die wijzen op het gebruik van gebouw 'Het Baken' als broedplaats van soorten met jaarrond beschermde nesten (huismus & gierzwaluw). Andere broedvogels zijn tijdens deze inventarisaties niet aan of in het gebouw vastgesteld.

Tijdens de uitgevoerde inventarisaties voor het onderhavige onderzoek zijn eveneens geen waarnemingen gedaan of anderszins aanwijzingen verkregen voor de aanwezigheid van broedvogels in of aan het te slopen gebouw, 'Het Baken', dan wel in beplantingen op de projectlocatie.

Niet uitgesloten kan worden dat vogels tot broeden komen in aanwezige beplantingen op het projectgebied en/of de directe omgeving. Daar het in voorkomend geval zal gaan om soorten zonder jaarrond beschermde nesten kan door te verwijderen beplanting buiten het broedseizoen te kappen of rooien veilig binnen de Flora- en faunawet worden gewerkt.

Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd door ecologisch bureau "Habitus, natuur en landschap" en gerapporteerd in een briefrapportage met kenmerk BUIT2015-1-NOT1. Deze rapportage is integraal als bijlage aan de rapportage toegevoegd.

De conclusie van het onderzoek is als volgt geformuleerd in de briefrapportage van Habitus: *"Er zijn geen beschermde elementen voor vleermuizen aanwezig in het projectgebied. De sloopwerkzaamheden kunnen plaatsvinden zonder nadere maatregelen in het kader van de Flora- en faunawet voor vleermuizen. Hierbij dient wel rekening te worden gehouden met een naastgelegen vliegroute door de bomen (ten oosten van de aangrenzende sloot-zie figuur 4-BG) te behouden en deze niet te verlichten in de avond- en nachturen".*

Na aanleiding van een aanvullende vraag vanuit de gemeente Krimpenerwaard omtrent de mogelijke aanwezigheid van winterverblijfplaatsen is door Habitus, Natuur en landschap per mailbericht dd 26/10-2015 als volgt geconcludeerd:

Massa-winterverblijven zijn uitgesloten op basis van geschiktheid van het gebouw. Massa-winterverblijven bevinden zich in bunkers en grotten maar ook in grote gebouwen met zeer dikke muren als forten en kerken. Winterverblijven van solitaire of kleine groepjes vleermuizen komen ook voor maar dan vrijwel altijd op plekken waar in de zomer- of (met name) paartijd ook verblijfplaatsen aanwezig zijn. Dit is niet het geval in het Baken. Hoewel niet exact rond middernacht is gezocht, zijn tijdens het veldbezoek op 12 augustus (tot 23.15 uur) geen zwermende vleermuizen waargenomen. Gewone dwergvleermuizen gebruiken deze periode om te zwermen nabij winterverblijven en zo de winterverblijven te verkennen.

Op basis van het bovenstaande worden winterverblijven in het Baken met zekerheid uitgesloten".

7]. Conclusie.

Het projectgebied aan de Kerkstraat 3a 2831 AS te Gouderak is zowel administratief als door middel van veldonderzoek beoordeeld op de aanwezigheid van beschermde soorten en situaties in het kader van de flora- en faunawet.

Op basis van bureaustudie en veldonderzoek wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling veilig kan worden uitgevoerd vanuit de Flora- en faunawet mits wordt voldaan aan de onderstaande voorwaarden:

- Op basis van de aanwezige habitat kan de aanwezigheid van broedvogels in beplantingen binnen het bouwvlak niet op voorhand worden uitgesloten. Indien ten bate van voorgenomen ontwikkeling beplantingen moeten worden gerooid of gekapt dient dit buiten het broedseizoen plaats te vinden. Wanneer door omstandigheden het bouwrijp maken in het broedseizoen (15/03 – 15/07) wordt uitgevoerd dient in alle gevallen vooraf een controle op de aanwezigheid van nesten te worden uitgevoerd. Indien nesten worden aangetroffen dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot het uitvliegen van de kuikens;
- Om verstoring van migrerende vleermuizen te voorkomen dient bij voorkeur te worden gewerkt in periode van daglicht. De opgaande beplanting aan de oostzijde van de sloot dient te worden gespaard daar deze een belangrijke migratieroute voor vleermuizen vormt. Het gebruik van kunstlicht gericht op deze beplanting dient te worden voorkomen.

Uit zowel het bureau onderzoek als de veldbezoeken kwamen geen aanwijzingen naar voren omtrent de aanwezigheid van geselecteerde groepen binnen de invloedsfeer van het projectgebied of die als gevolg van effecten voortkomend uit de beoogde werken (transport, opslag, etc.) beïnvloed zouden kunnen worden. Geconcludeerd wordt dan ook dat er vanuit Flora- en faunawet geen belemmeringen zijn voor dit onderdeel van de planontwikkeling.

Gebruikte literatuur en bronnen.

- Dam, P. van, 2015
Rapportage vleermuisonderzoek Gouderak.
Habitat, natuur en landschap – publicatie BUIT2015-1-NOT1
- Hovens, J.P.M. en G. Lenstra- 2011.
Flora- en fauna quickscan op 4 inbreidingslocaties in Gouderak.
Aeres milieu publicatie AM 10508.
- Reuver, G. – 2012
Vleermuis en vogelnestenonderzoek locatie Tom-Rook te Gouderak.
Aeres milieu publicatie AM11215.
- Terlouw R.J.S. , diverse jaren.
Natuurdagboeken 1969-2015
- Vleermuis vak beraad, Netwerk groen bureaus, Zoogdiervereniging & Gegevens autoriteit natuur, 2013.
Vleermuis protocol 25 maart 2013.
- [www. waarneming.nl](http://www.waarneming.nl)
- www.telmee.nl

Rapportage vleermuisonderzoek Gouderak

Opgesteld door: Pieter van Dam
Kenmerk: BUIT2015-1-NOT1

Datum: 11 september 2015
Bestemd voor: Bui-tegewoon Groenprojecten

Inleiding

Bui-tegewoon Groenprojecten heeft Habitus Natuur & Landschap gevraagd om een jaarrond vleermuis-onderzoek uit te voeren. Het projectgebied bestaat uit het gebouw 'Het Baken', dat gelegen is direct ten noorden van de dorpskerk in Gouderak. Het vleermuisonderzoek houdt verband met de geplande sloop van het pand.

Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013. Er zijn vier bezoeken uitgevoerd. De datums, weersomstandigheden en resultaten zijn te zien in de resultatenkaarten in bijlage 1. De eerste twee bezoeken zijn uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen van kraamverblijven en zomerverblijven. De laatste twee bezoeken zijn uitgevoerd ten behoeve van het vaststellen van paarverblijven.

Resultaten

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het projectgebied en op basis van dit onderzoek worden verblijfplaatsen ook uitgesloten. De sloopwerkzaamheden kunnen plaatsvinden zonder nadere maatregelen in het kader van de Flora- en faunawet voor vleermuizen.

Rondom het gebouw zijn wel enkele beschermde functies voor vleermuizen aangetroffen. Er is een zomer-verblijfplaats van één gewone dwergvleermuis aanwezig in de naastgelegen kerk (zie foto bijlage 2) en er bevindt zich ook een tongvaren op deze kerk. Beide soorten worden niet verstoord door de sloopwerkzaamheden. De bomenrij en watergang direct ten oosten van het projectgebied fungeren als een belangrijke vliegroute voor de gewone dwergvleermuis, met name in de periode van de kraamverblijfplaatsen (juni - half juli). Ook in het najaar wordt deze vliegroute gebruikt. Naast de gewone dwergvleermuis maken enkele laatvliegers gebruik van de vliegroute. Deze vliegroute (bestaande uit de watergang en bomen ten oosten van het gebouw) dient onaangetaast te blijven.

Tijdens alle bezoeken zijn er geen in- of uitvliegende vleermuizen in het projectgebied waargenomen. Ook zijn geen zwermende of aanhakende vleermuizen vastgesteld. Dit gedrag, waarbij de vleermuis herhaaldelijk kort aan het gebouw gaat hangen, wordt vaak vertoond op plekken waar verblijfplaatsen aanwezig zijn. Er zijn geen langdurig foeragerende vleermuizen in en rond het projectgebied waargenomen. Soms foerageerde een gewone dwergvleermuis kort nabij het projectgebied. Tijdens het derde bezoek zijn twee foeragerende laatvliegers waargenomen ten noorden van het projectgebied. Baltsactiviteit is slechts kortdurend vastgesteld tijdens het vierde bezoek. Een mannetje was gedurende circa een minuut baltsend ter plaatse. Hierbij is geen binding met het gebouw vastgesteld.

Conclusies en aanbevelingen

Er zijn geen beschermde elementen voor vleermuizen aanwezig in het projectgebied. De sloopwerkzaamheden kunnen plaatsvinden zonder nadere maatregelen in het kader van de Flora- en faunawet voor vleermuizen. Hierbij dient wel rekening te worden gehouden met een naastgelegen vliegroute door de bomen te behouden en deze niet te verlichten in de avond- en nachturen.

Vleermuisonderzoek Gouderak

Legenda

- Projectgebied
- Gewone dwergvleermuis
- Laativlieger

Gegevens veldbezoek

Veldbezoek door: Pieter van Dam en Nick Kroese
Datum: 16 juni 2015
Tijd: 22.00 - 24.00 uur
Weer: 11 °C, ZW 3, bewolkt, 0,0 mm neerslag

Algemene gegevens

Project: BUIT2015-5
Adres: Het Baken, Gouderak
Opdrachtgever: Bui-tegewoon
Auteur: Pieter van Dam
Datum kaart: 08 september 2015
Kaart vervaardigd met: QGIS 2.8.1

habitus
www.habitus.nl

Vleermuisonderzoek Gouderak

Legenda

- Projectgebied
- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Tongvaren

Gegevens veldbezoek

Veldbezoek door: Pieter van Dam
Datum: 01 juli 2015
Tijd: 22.00 - 24.00 uur
Weer: 20 °C, OZO 3, onbewolkt, 0,0 mm neerslag

Algemene gegevens

Project: BUIT2015-5
Adres: Het Baken, Gouderak
Opdrachtgever: Bui-tegewoon
Auteur: Pieter van Dam
Datum kaart: 08 september 2015
Kaart vervaardigd met: QGIS 2.8.1

habitus
www.habitus.nl

Vleermuisonderzoek Gouderak

Legenda

- Projectgebied
- Gewone dwergvleermuis
- Laatvlieger

Gegevens veldbezoek

Veldbezoek door: Pieter van Dam
Datum: 12 augustus 2015
Tijd: 21.15 - 23.15 uur
Weer: 18 °C, NO 3, bewolkt, 0,0 mm
neerslag

Algemene gegevens

Project: BUIT2015-5
Adres: Het Baken, Gouderak
Opdrachtgever: Bui-tegewoon
Auteur: Pieter van Dam
Datum kaart: 08 september 2015
Kaart vervaardigd met: QGIS 2.8.1

habitus
www.habitus.nl

Vleermuisonderzoek Gouderak

Legenda

- Projectgebied
- Gewone dwergvleermuis

Gegevens veldbezoek

Veldbezoek door: Pieter van Dam en Nick Kroese
Datum: 07 september 2015
Tijd: 20.15 - 22.15 uur
Weer: 15 °C, N 3, bewolkt, 0,0 mm neerslag

Algemene gegevens

Project: BUIT2015-5
Adres: Het Baken, Gouderak
Opdrachtgever: Bui-tegewoon
Auteur: Pieter van Dam
Datum kaart: 08 september 2015
Kaart vervaardigd met: QGIS 2.8.1

www.habitus.nl

met medewerking van:

